Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Раҷабова Фируза Садриддиновна дар мавзӯи “Методикаи ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангии донишҷӯён дар раванди омӯзиши забони хориҷӣ дар шароити муҳити бисёрфарҳангии донишгоҳҳои омӯзгорӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08.- Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04-Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) пешниҳод шудааст. (Такрорӣ)

Дар рисолаи диссертатсионии Раҷабова Фируза Садриддиновна дар мавзӯи “Методикаи ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангии донишҷӯён дар раванди омӯзиши забони хориҷӣ дар шароити муҳити бисёрфарҳангии донишгоҳҳои омӯзгорӣ” яке аз проблемаҳои муҳими методикаи таълими забонҳои хориҷӣ – проблемаи ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангии донишҷӯён мавриди таҳқиқот қарор гирифтааст.

Муаллифи диссертатсия мавқеи худро доир ба ҷустуҷӯи роҳҳои наву самарабахши ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангии донишҷӯён дар раванди таълими забони хориҷӣ муайян карда, дар рисола мафҳумҳои “салоҳият”, “салоҳиятмандӣ”, “салоҳиятмандии байнифарҳангӣ” аниқ ва аз нуқтаи назариявӣ асоснок карда шудааст. Майлу рағбати донишҷӯён ба ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангӣ, технологияҳои педагогии инноватсионӣ ба ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангӣ муайян ва меъёрҳои нишондиҳандаи рағбатнокии донишҷӯён ба маҳорати коммуникативӣ-нутқӣ дар раванди таълими забони хориҷӣ ошкор карда шудааст.

Тавре ки унвонҷӯ иброз медорад, алҳол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси маърифатнок дар баробари донистани забони модарӣ (тоҷикӣ) боз забони русӣ - забони муоширати байналмилалӣ, инчунин забонҳои аврупоӣ (англисӣ, немисӣ, фаронсавӣ) ва забонҳои осиёӣ (арабӣ, ҷопонӣ, чинӣ, куриёӣ)-ро медонад. Дар қатори забони модарӣ донистани дигар забонҳои дунё имконият медиҳад, ки фард натанҳо бо фарҳанги халқҳои гуногун ошноӣ пайдо кунад, балки ҳамчунин зебоӣ ва вижагии фарҳанги

худро дарк карда тавонад

Дар автореферати диссертатсия аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот бо он ифода гардидааст, ки тибқи талабот нисбати омӯзгорони ояндаи забони хориҷӣ модели ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангии донишҷӯён дар таълими муошират бо забони ғайр, ки мақсад, вазифаҳо, муносибатҳо, принсипҳо, қисматҳо, сохтор ва мундариҷаи муошират байнифарҳангиро дар муассисаҳои таҳсилоти олии омӯзгорӣ фаро мегирад, коркард карда шудааст.

Мубрамии таҳқиқоти диссертатсионии Раҷабова Ф.С. ба далели он, ки ҳамгироии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фазои ҷаҳонии таҳсилот ва иттилоот бо ҷустуҷӯи роҳҳои нави ташаккул ва худшиносии шахсияте, ки қодир аст барои муошират озод дар ҷаҳони бисёрфарҳангӣ ва ҳамкориҳои байнифарҳангӣ ва фаъолияти муштарак бо намояндагони халкхои дигар, инчунин шахсияте, ки фикри интиқодӣ дорад ва ба сарватхои маънавӣ ва моддии фарҳанги ватанию хориҷӣ баҳо дода метавонад.

Тавре ки унвонҷӯ иброз медорад, вазифаи муаллими ЗХ аз ташаккулдиҳии шахсияте, ки коммуникатсияи байнифарҳангиро гузаронда метавонад, иборат аст. Заминаи иҷтимоӣ-фарҳангӣ аҳамияти бузург дорад, чунки бидуни он ташаккул додани салоҳияти коммуникативӣ аз рӯи мавзӯъҳои дарсӣ мушкил мебошад. Яъне донишҷӯён бояд хусусиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоии кишвари омӯхташавандаро равшан тасаввур карда тавонанд. Бо сабаби он, ки ҳангоми омӯзиши ЗХ методҳо ва технологияҳои мухталифи таълим вуҷуд доранд, дар асоси таҷрибаи педагогӣ ба назари мо чунин менамояд, ки дар ин масъала мақоми пешбаранда ба методҳо ва технологияҳое дода мешавад, ки онҳо ба муносибати шахсиятӣ-фаъолмандӣ асос ёфтаанд. Равияи шахсиятӣ-фаъолмандӣ асоси технологияи таълими интерактивиест. Ғояи равияи шахсиятӣ-фаъолмандӣ аз он иборат аст, ки раванди таълим ба шахсияти донишҷӯ, ангезаҳо, мақсадҳо, талаботи ӯ нигаронида мешавад, вале барои амалан

татбиқсозии шахсият муносибати фаъолмандона муҳим аст, ки зимни он таҷриба ва рушди шахсиятӣ ташаккул меёбад.

Вобаста ба камбудиҳои рисолаи таҳқиқотӣ чунин норасоиҳоро номбар кардан мумкин аст:

1) Беҳтар мешуд, агар муҳаққиқ омилҳои ангезаи баланди донишҷӯёнро дар омӯзиши забони олмонӣ шаҳр медод.
2) Дар автореферати диссертатсия баъзан ғалатҳои услубӣ ба назар мерасанд.

Вале камбудиҳои нишондодашуда ҳеҷ гоҳ аҳамияти назариявӣ ва амалии диссертатсияро паст карда наметавонанд.

Хушбахтона, унвонҷӯ дар ҳалли масъалаҳои ба миён гузошта дар заминаи омӯзиши таҷрибаи пешқадам ва осори илмии олимони ватанӣ, рус ва кишварҳои дигар муваффақшуда, тавассути таҳлилу баррасии андешаҳои муҳаққиқони соҳа консепсияи шахсии хешро таҳия ва роҳнамоӣ кардааст. Шиносоӣ бо автореферати рисола собит кард, ки муаллифи диссертатсия дар самти интихобкардаи хеш ба татбиқи фарзияву дастовардҳои назарраси илмӣ муваффақ шудааст.

Рисолаи Раҷабова Фируза Садриддиновна дар мавзӯи “Методикаи ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангии донишҷӯён дар раванди омӯзиши забони хориҷӣ дар шароити муҳити бисёрфарҳангии донишгоҳҳои омӯзгорӣ” кори илмӣ-тадқиқотӣ мавзӯи актуалӣ мебошад. Он дар сатҳи баланди илмӣ таҳия шуда, дар назария ва амалияи омӯзиш ва таълими забонҳои хориҷӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ саҳми арзанда мегузорад.

Диссертатсия мукаммал ва анҷомёфта буда, мазмуни рисола, хулосаҳои баёнгардида оид ба натиҷаҳои таҳқиқот имкон медиҳанд хулоса намоем, ки мақсади гузошташудаи муаллиф амалӣ гашта, фарзия ҳалли мусбии худро ёфтааст.

Автореферат ва мақолаҳои нашрнамудаи муаллиф мазмуни асосии кори диссертатсиониро пурра инъикос мекунанд.

Дар маҷмуъ, вобаста ба мубрамӣ, навгонии илмӣ, меъёри таҳқиқоти иҷрогардида,эътимоднокӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот ва аҳамияти илмию амалии натиҷаҳои бадастомада диссертатсияи номзадии Раҷабова Фируза Садриддиновна дар мавзӯи «Методикаи ташаккули салоҳиятмандии байнифарҳангии донишҷӯён дар раванди омӯзиши забони хориҷӣ дар шароити муҳити бисёрфарҳангии донишгоҳҳои омӯзгорӣ» ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, бандҳои 31, 33-35 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз «30» июни соли 2021, №267 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» пурра ҷавобгӯй буда, муаллифи он Раҷабова Фируза Садриддиновна барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) сазовор мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти
кафедраи фанҳои гуманитарии
Донишгоҳи Давлатии
Тиҷорати Тоҷикистон Ҳусенов Бойалӣ Алиевич

Имзои дотсент Б.А. Ҳусеновро тасдиқ менамоям:

Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои махсус Пирзода С.С.
17.11.2023 с.

Маълумот барои тамос:
Суроға: ш.Душанбе. кӯчаи Деҳотӣ ½,
Тел: (+992) 935215394
E-mail: tguk@ mail. ru